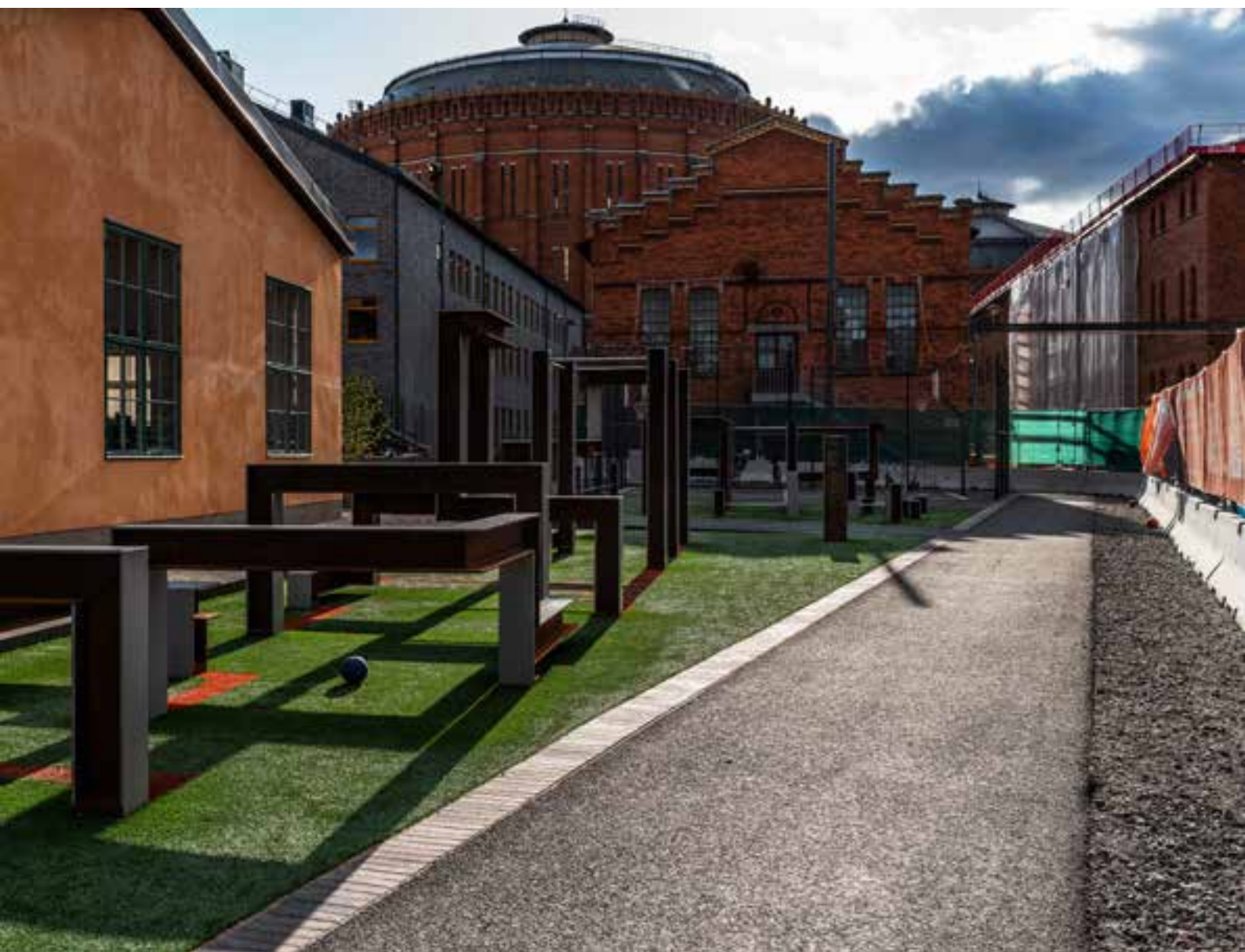

Värtan

Birgitta Person – dotter till en hovjägare

Värtans IK – en klubb genom hela livet

Vi utvecklar teknik för att fånga in koldioxid från atmosfären

När vi producerar värme och el till stockholmarna kan vi samtidigt fånga in och lagra koldioxid från atmosfären. Nu testar och utvecklar vi två olika metoder. I den ena avskiljer vi koldioxid, som uppstår när vi skapar värme av biobränslen, som sedan lagras. Den andra metoden innebär att vi med modern teknik gör biokol, som binder koldioxid, från vanligt trädgårdsavfall. I processen bildas värme som vi säljer till våra kunder.

Läs mer på stockholmexergi.se/minusutslapp

VÄLKOMMEN HEM.

VI HJÄLPER DIG TILL DIN
BÄSTA AFFÄR.

KONTAKTA OSS SÅ BJUDER VI
PÅ EN ÖVERRASKNING!

VI KAN HJORTHAGEN, NORRA DJURGÅRDSSTADEN,
GÄRDET OCH ÖSTERMALM.

VÄNLIGASTE HÄLSNINGAR,
SKANDIAMÄKLARNA

GREV TUREGATAN 50, 08-442 87 70, OSTERMALM@SKANDIAMAKLARNA.SE
[SKANDIAMAKLARNA.SE/OSTERMALM](https://www.skandiamaklarna.se/ostermalm)

VI FINNS ÄVEN PÅ FACEBOOK, INSTAGRAM OCH TWITTER.

SkandiaMäklarna

Information med anledning av coronaviruset

✳️ **Valborgsfirandet inställt**

✳️ **Värtans årsmöte inställt**

Nytt årsmöte preliminärt måndag 7 september i klubblokalen (se laget.se/vartans_ik)

Lätt som en plätt!

ICA Kvantum Värtan stöttar klubben och det kan du också göra genom att handla där. Det enda du behöver göra är att scanna en speciell nyckelring när du betalar dina varor. (Nyckelringen får du genom klubben.) Lätt som en plätt!

HJORTHAGSBOKEN

med 28 sidor om
Norra Djurgårdsstaden

Finns i **Hjorthagen**: Tempo (swish) och i Tobaksaffären.
Norra Djurgårdsstaden: COOP (swish).
Samt Mats Rehn, mats.erik.rehn@gmail.com, 070-291 83 23

Bli medlem i Värtans IK

Årsavgiften för en stödjande medlem är 250 kr för år 2020. Som medlem får du säkert Värtabladet. Betala till Värtans IK plusgiro 259393-7 eller swish 123 602 35 84. Ange »ny medlem« och din postadress.

Hjorthagsinfo

Anmäl dig till Mats Rehns e-postlista (mats.erik.rehn@gmail.com) och få information om vad som händer i Hjorthagen (andra ser inte din adress).

VIK en armékniv!

Så här skrev bowlingklubben Rudbeck inför bortamatch mot Värtans B-lag i början på mars.

»Gamla goda Värtans IK, en förening lika mångsidig och historisk som en Schweizisk armékniv, står värd. Värtans bilaga är ett lag vi har revansch att utfordra på. De slog oss i vår borg i Sollentuna, så nu ska vi köra över dem på deras bakgård, ingen pardon.«

Värtans B-lag vann med 13-7.

Ange Värtans IK

Du som spelar på Svenska spel eller på Folkspel i Sverige (bl.a. Bingolotto). Välj Värtans IK som *din* förening. Det kostar dig ingenting, men ger klubben bonuspengar.

I förgrunden parkour-banan på Bobergsskolans nedre skolgård. Husen från vänster: **Hus 13** Verkstadshus (1910-15; i husets hörna inryms Bobergsskolans ledning), **Ett av två nybyggda skolhus**, **Hus 10** Reningshus (1905-10; Sandvik flyttar in sommaren 2020), **Hus 9** Regenerationshus (1892; Spårvägmuseet flyttar in hösten 2020), i bakgrunden till vänster **Gasklocka 2** (1900; läs om branden 1935 på s.6), skymt av Gasklocka 1 (1893).

FOTO ERIK LUNDBERG

VÄRTABLADET ges ut av Värtans IK, två gånger per år. Upplaga: 3 900 ex.
Redaktion: Mats Rehn, redaktör och ansvarig; Christer Langseth, formgivning.

Inlägg och adressändring: Mats Rehn, Nimrodsгатan 19, 115 42 Stockholm, 08-664 16 45, mats.erik.rehn@gmail.com

Värtan på nätet: på laget.se kan du hitta de flesta värtalags sidor.
laget.se/vartans_ik; [laget.se/VIK_\(A-laget_i_fotboll\)](http://laget.se/VIK_(A-laget_i_fotboll)); laget.se/VIK_bowling

VÄRTANS IK

Plusgiro: 25 93 93-7

Swish 1236023584

Värtans IK:s dåtid, nutid och *framtid*

2024 firar Värtans IK sitt hundraårsjubileum. Låt vara att det är en tolkningsfråga hur gammal klubben egentligen är, eftersom Värtans IK faktiskt grundades redan 1911. Den intresserade kan utförligt läsa om detta i »Boken om Värtan«. Efter säsongen 1922 gick klubben upp i Östermalms IF på grund av ekonomiska bekymmer. Fotbollslaget hade blivit alltför framgångsrikt med dyra bortaresor (till exempel Sandviken) och höga kostnader för hemmamatcherna på Stadion. Inkomsterna räckte inte till.

20 juli 1924 återuppstod Värtans IK efter ett möte i skogsbacken vid blivande Hjorthagens IP. (invigd 1934). Officiellt gäller därför 1924 som året då Värtans IK grundades. Redan vid det andra medlemsmötet, 24 juli, upplästes och gillades förslaget till stadgar för klubben. Dessa stadgar gällde fram till 1971, då de nuvarande stadgarna antogs. Nu är det dags att pensionera 1971 års stadgar.

Under nästan hela 2019 har Värtans IK bedrivit ett utvecklingsarbete i samråd med Stockholms

Värtans IK:s styrelse i mitten av 1920-talet i Hjorthagens Folkets hus. Styrelsen sitter på läktaren. De två luckorna ovanför klubbnamnet var till för filmprojektorn. Bakre från vänster Gunnar Jönsson (Jörve), Gösta Rosell, Sigge Norrman. Främre från vänster Kalle Lundkvist (kassör), Helge Rosell (ordf), Einar Norrman (sekr).

Idrottsförbund och dess utbildningsorgan SISU (från årsskiftet namnändrat till RF-SISU Stockholm). Målet har bland annat varit att formulera nya stadgar att läggas fram på årsmötet 30 mars 2020.

I UTVECKLING SAR BETET har mycket tid ägnats åt att formulera klubbens grundläggande värderingar och vision. Här är resultatet.

Verksamhetsidé

Värtans IK strävar efter att vara en förening där alla kan vara med på sina egna villkor. Vi vill stå för gemenskap och kamratskap i en trygg miljö och i en hållbar kedja genom livet. Värtans IK har sin hemvist i Hjorthagen och ska vara en stark kraft i det lokala samhället.

Vi erbjuder organiserade träningsmöjligheter, utbildning och aktiviteter med fokus på lagidrott, för närvarande fotboll, bowling och innebandy. Vi välkomnar barn, ungdomar och vuxna att vara en del av vår förening.

Värdegrund

GLÄDJE OCH TRYGGHET

Vi visar respekt för varandra och ser varandra. Alla ska trivas hos oss. Vår verksamhet ska vara hållbar över tid. Hos oss vill du vara kvar även när den egna karriären är över. Det

ska vara enkelt att gå från att vara aktiv till att bli ledare eller funktionär.

GEMENSKAP OCH KLUBBKÄNSLA

Vi är en familjär klubb där lag och sektioner samarbetar. Kontakt mellan olika åldrar är viktigt. Vår klubbklädsel visar vår tillhörighet till Värtans IK.

UTVECKLING OCH KREATIVITET

Vi vill tänka nytt och vi vågar testa. Hos oss finns det utrymme för idrottslig utveckling på dina egna villkor. Våra tränare utbildar sig enligt riktlinjer från respektive specialförbund.

Vision

VÄRTANS IK – EN KLUBB GENOM HELA LIVET. (se s.17.)

Mats Krönika

MATS REHN
ordförande i Värtans IK
huvudstyrelsen

Gaslockan brinner!

1948 kom jag som femåring till Hjorthagen och Hjorthagshöjden. Vi bodde alltså ganska nära den höga gasklockan. Jag minns aldrig att jag var särskilt orolig över detta, trots att det oss barn emellan sas att »om gasklockan exploderar blir Hjorthagen en stor grop«. Att en allvarlig incident inträffat fredag 6 september 1935 hade vi ingen aning om. Vi var ju inte ens födda då. Men en person som aldrig glömmer den dagen är Birgitta Person, som då bodde i Hovjägarbostaden vid Fiskartorpet. Mer om Birgitta på nästa sida.

Men vad var det som hände 1935? Läsning av stora artiklar i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet 7 september 1935 och i boken »Stockholm gasverk – Kolepoken tar slut 1972« ger mycket information.

Kl 11.17 larmades brandkåren, som ryckte ut med sex vagnar från Östermalms, Johannes och Liljeholmens brandstationer. Brand hade uppstått inne i klocka nr 2 (den högre tegelklockan). Mellan den yttre tegelklockan och den inre stållockan fanns ett mellanrum på en meter. Här fanns landgångar av trä runt innerklockan. Ett par arbetare stod på en landgång för att rutinmässigt utföra en reparation av innerklockan. Ett litet hål skulle borraras upp och i vanliga fall använde man en handdriven borr. Den här gången användes en elektrisk borr »och antagligen genom gnistbildning från denna antändes den gas som strömmade ut ur borrhålet. Landgångarna runt nedre delen av klockan antändes och elden spred sig uppåt i det trånga utrymmet.« (SvD och DN)

Brandsoldater med gasmasker, anförda av ett par gasverksarbetare, tog sig in i det rökfyllda utrymmet och klättrade uppåt, utan att någon visste om en förödande explosion plötsligt skulle kunna inträffa. Fönster slogs sönder för att släppa ut röken och ganska snart var brandhärden hittad och släckt. Vid ettiden på eftermiddagen återstod bara lite eftersläckning.

Dagens hjälte tycks gasmästare Ekman ha varit. Med stor sinnesnärvaro kopplade han bort de andra klockorna och såg till att trycket i klocka 2 sjönk. När innerklockan sjunkit under vattenläset var faran över.

Brandchefen Sellén yttrade sig inför pressen: »Det var den allvarligaste sak jag varit med om.«

Runt gasverksområdet vidtogs förstas stora åt-

gärder. Trafiken stoppades vid Stadion och vid Lidingöbron. Hjorthagsskolan utrymdes och barnen fick bege sig till Gärdet. En stor del av Hjorthagens befolkning skyndade över Lidingöbron eller bort till Gärdet för att sätta sig i säkerhet. Pressen fick komma in på gasverksområdet på egen risk. Ryktet sa att en explosion kunde ödelägga en stor del av Östermalm. Den brinnande gasklockan rymde 48 000 kbm gas, men den högsta stållockan (klocka 4) rymde hela 200 000 kbm och avståndet mellan klockorna var inte stort.

Utän tvekan var händelsen 6 september 1935 den allvarligaste i Värtagasverkets historia. På eftermiddagen var driften igång igen.

Ur häftet Stockholms gasverk kolepoken tar slut 1972.

Drygt två år tidigare, 10 februari 1933, exploderade en gasklocka i Tyskland. Den var av samma typ som Värtans största stållocka (revs 2018). Klockan rymde 120 000 kbm gas. Antalet dödsoffer var 68 och antalet svårt skadade 190. Inom en radie på 200 meter var förödelsen katastrofal. Enklare hus skadades åtta kilometer bort. DN skrev »lugnande« (20 februari 1933) att gasklockorna i Värtan »ligga tämligen avlägset från tätbebyggt område varför en eventuell explosion aldrig kan få så vidsträckt följd som den i Tyskland«.

Vi barn som bodde på Hjorthagshöjden hade förmånen att förfoga över Duschparken. Inte tänkte vi på att Duschparken var säkerhetsavståndet till den stora stållockan.

MATS REHN

Karl XI:s fiskarestuga från slutet av 1600-talet.

Född och uppvuxen i byn kring Karl XI:s fiskarestuga

»Jag minns när en av Ferdinand Bobergs gasklockor i Värtagasverket började brinna och jag från mitt hem på Fiskartorpet kunde se brandmännen som små svarta figurer klättra på taket för att hugga i detta.«

Birgitta Person ur boken »JAG MINNS. Svenska folket berättar om sitt 1900-tal«.

2013 flyttade Birgitta Person in i den nybyggda lägenheten på Fågelhundsgatan i Norra Djurgårdsstaden. Från sina fönster kan hon på andra sidan Husarviken betrakta de två hus, i vilka hon levtt huvuddelen av sitt liv: dels Hovjägarbostaden, dels huset uppe på höjden, Fiskartorpet 5. Birgitta kan på ett unikt sätt berätta om livet i Fiskartorpet och samtidigt betrakta Hjorthagen ur ett personligt perspektiv.

Birgitta, född på Allmänna BB 1930, bodde fram till 23 års ålder i Hovjägarbostaden. Pappan hade efter skogsutbildning avancerat till hovjägare och flyttade 1909 in i det nybyggda huset. Han blev senare chef för Kungliga Djurgårdsförvaltningens båda parkområden. Birgitta minns sin pappa som snäll och omtänksam och när han vid några tillfällen fick rycka ut och skjuta älgar som förrirat sig in i Hjorthagen eller på Gärdet, lyfte han aldrig bössan förrän alla barn avlägsnat sig. Modern Anna (född Christofferson; 1891–1988) var värmländska.

Birgitta minns henne som glad och social. Hemmet var alltid öppet för Birgittas klasskamrater.

Birgitta och hennes fem år äldre bror Carl Henrik hade en lycklig barndom, trots att det inte bodde några andra barn i området. Familjen hade två hästar, två kor, grisar, höns, kaniner (alla vita med röda ögon) och bedrev även uppfödning av jakttaxar. Birgitta lärde sig att mjölka och hade från nio års ålder ansvaret att sköta om kaninerna och stänga om hönsen på kvällen. Men först bankade hon ordentligt på väggen för att skrämra råttorna. Hovjägarbostaden var helt enkelt en mindre bondgård.

2019. Birgitta Person i sin lägenheten på Fågelhundsgatan i Norra Djurgårdsstaden.

Birgittas pappa, Carl Behrnerts (1882–1961), chef för Kungliga Djurgårdsförvaltningens parkområden.

Till höger Hovjägarbostaden, till vänster Karl XI:s fiskarestuga (vattnet nådde hit i slutet av 1600-talet) och huset i mitten, som Birgittas pappa lät uppföra och ersatte det hus som uppförts åt snörmakare Hähnel på 1860-talet.

Nackdelen var närheten till gasverket. Koksorsteringsverket bullrade dygnet runt, de öppna kolhögarna längs Husarviken dammade och sot och avgaser följde av gasproduktionen. Birgitta minns hur mamman lät henne bada i Husarviken, med en säkerhetslina om magen. Efter badet hade Birgittas hals en svart rand av det smutsiga vattnet. 1935, när Birgitta var fem år, inträffade den dramatiska branden i en av gasklockorna. Birgitta minns att hon den dagen evakuerades till Stora skuggans gård, på ett avstånd som pappan bedömde som säkert.

Till nackdelarna hörde även det isolerade läget. Först på 1950-talet köpte familjen Behrnerts bil. På vintern var promenadvägen bort mot Gasverksvägen kolmörk och Lilljansskogen var beryktad som tillhåll för »fula gubbar« och Birgitta blev flera gånger antastad, särskilt vid gasverkets staket (i närheten av nuvarande Ekorrparken). När Birgitta började i småskolan i Engelbrekts folkskola, promenerade hon med mamma Anna fram och tillbaka. Efter en tid hittades en annan lösning. Tre herrar från Hjorthagen gick varje dag in till staden och arbetet på ett tryckeri och det överenskomms att Birgitta väntade vid Hundstallet och fick eskort fram till skolan. Birgitta minns att hon aldrig bytte ett ord med männen, men att hon kände sig trygg i sällskapet. Skolporten var så tung att hon fick vänta på en större elev för att kunna komma in. På eftermiddagen hämtade mamma vid skolan.

1940 började Birgitta, 10 år gammal på Lyceum för flickor på Banérgatan (dagens Östermalms-

skolan). Under kriget ställdes 73:ans buss in på grund av bränslebrist och då hade Birgitta två alternativ. Åka 10:ans spårvagn från Ropsten och byta till trådbuss eller få skjuts med chauffören Larsson, som varje morgon körde en öppen lastbil med gödsel från Hovstallet nära Dramaten till Fisksjöäng. Här kunde Birgitta få lift, även om lukten från det just nu tomma flaket var hemsk. Till sist bestämde skolans rektor Beckman att den illaluktande lastbilen inte fick stanna utanför skolan.

Ibland promenerade Birgitta hem i sällskap med storebror, iförd Östra Reals skolmössa. Vid några tillfällen ställde sig ett gäng Hjorthagsgrabbbar armkrok och spärrade vägen vid gasverkets staket. Hjälp kom från Villa Ekbacken (den mellersta ingenjörsvillan) och grabbarna tog till flykten. Vid ett tillfälle efter att ha kastat broderns skolmössa i kärret. Enligt skolans regler fick Birgitta cykla till och från skolan först när hon fyllt 12 år.

Birgitta och bror Carl Henrik besökte Hjorthagen lite då och då, mest för att gå biomatinéer på Hjorthagsbio i Folkets hus. Syskonen satt alltid på läktaren varifrån man kunde kasta papperstussar på publiken nedanför. Under den obligatoriska pausen, det fanns bara en projektor, spelade en kvinna på det ostämnda pianot. Andra Hjorthagskontakter var när springpojken på Boresjös livs (Porjusvägen) levererade varor eller när »Isak«, Hjorthagens skomakare Isaksson hämtade eller lämnade skor. Och så köptes förstas nyrökta böcklingar i böcklingrökeriet (ungefär där nuvarande förskolan Fjällklockan ligger vid Hårdvallsgatan).

Kungliga Djurgårdsförvaltningens hovjägare på 1910-talet. Carl Behrnerts längst till höger.

Där kunde även pappa Carl lämna in abborrar för rökning. Den viktigaste Hjorthagsbon för Birgitta var fru Jonsson, som arbetade hemma hos familjen Behrnerts under många år. Betydelsefull var även hembiträdet Magda, som så småningom gifte sig med Axel Kjellgren och då flyttade upp till Hjorthagen.

Vid Stora Skuggan bodde arméchefen general Sylvan, som kl 08.30 varje dag red på sin vita häst nedanför hovjägarbostaden på väg till högkvarteret. Adjutantens häst var brun. Stora Skuggans skjutbana var förstås spännande. Här letade syskonen efter tomhylsor, som kunde ställas upp på köksbordet och föreställa soldater.

Birgittas skolgång fullföljdes i Stockholms Handelsgymnasium vid Fridhemsplan. Fem flickor och femton pojkar gick i klassen med studentexamen 1949. Sedan följde tio arbetsår som administratör först vid en schweizisk agentur som importerade varor för uniformssömnad, senare vid familjens paraplyfabrik.

1953 vigdes Birgitta och Olle Persson i Engelbrektskyrkan av Hjorthagsprästen Ejnar Gunnard, vilken Birgitta minns med stor värme. Gunnard blev i fortsättningen den präst som familjen valde i samband med olika förrättningar. När sonen Håkan föddes 1958 bodde familjen i Solna, men längtan tillbaka till Fiskartorpet fanns hela tiden och 1961 flyttade familjen tillbaka till Fiskartorpet, till »huset på höjden«, bakom hovjägarbostaden. Detta år avled Birgittas pappa och mamma Anna flyttade till det lilla gula huset bakom hovjägarbo-

staden, där hon bodde fram till sin död 1988.

Maken Olle hade ett spännande arbete. Han projekterade ubåtsmotorer för Kockums och var ofta på resande fot.

I början på 1970-talet skaffade sig Birgitta en utbildning som läkarsekreterare och arbetade på Sabbatsbergs ögonklinik och de sista åren fram till pensioneringen 1995 på St Eriks ögonsjukhus.

Maken Olle gick bort 2011 och två år efter valde Birgitta att flytta in på Fågelhundsgatan, när den första byggetappen i Norra Djurgårdsstaden stod inflyttningsklar. Hon är glad över att kunna bo kvar så nära sin uppväxtplats och då och då besöka familjen Lignell, som bott i hovjägarbostaden de senaste trettioåttio åren.

MATS REHN

Birgitta med leksaksbössan på bryggan vid Husarviken. August Carlsson på stallbacken med gasverket i bakgrunden. Storebror Carl Henrik och Birgitta får skjuts i släden då kusken Ferdinand Funkkvist ska sanda.

Man brukar säga att historien aldrig upp-repas, men visst är det frestande att jämföra tillkomsten av Norra Djurgårdsstaden och år 1939 då det byggdes drygt 160 lägenheter i barnrikehusen runt Hubertusplan och längs Dianavägen mitt emot Långkorven. När man promenerar i Norra Djurgårdsstaden möter man flickor och pojkar som uppenbart tillhör Värtans IK. Mössor, ryggsäckar, jackor, tröjor med värta-loggor visar det. Alla dessa flickor och pojkar har, och ska ha, drömmen om att bli riktigt bra fotbollsspelare.

Så var det även 1939 för alla de nyinflyttade grabbarna i barnrikehusen. En av dem var tioår-ingen John »Jompa« Eriksson, som med famil-

debuterade i samma match och killarna gjorde varsitt mål i matchen som slutade 3-1. Det hela låter som en pojkdrom, men på den tiden handlade det inte om några stora pengar. Jompa

Jompa minns

fick 480 kr för övergången som en hjälp till ett körkort. Värtan fick ett ställ tröjor som plåster på såret.

Jompa värvades som ersättare för centern Hasse Jeppson, »Hasse Guldfot«, som köpts av italienska Atalanta för 260 000 kr (en arbetarlön 1950 var drygt 6 000 kr om året). Sedan såldes han vidare som världens dyraste spelare när han 1952 flyttade till Napoli. När Napolis drömelva utsågs 2007 bestod forwardstrion av Careca, Jeppson och Maradona (källa: Rolle Åhman).

Värtans Ungdomssektion bedriver ingen elitverksamhet i den meningen att spelare får veta att man inte platsar och kan söka sig någon annanstans. Det innebär förstås inte att Ungdomssektionen inte har ambitioner att fostra väldigt bra spelare. Det är förresten så att det är i den avspända mindre klubben som många landslagsspelare fostrats. I Värtan Berndt Ivegren, Jompa och Lasse Broström. Kanske finns det någon blivande stor-spelare bland Ungdomssektionens alla flickor och pojkar? Låt drömmen leva. **MATS REHN**

På tal om småpengar

jen flyttat från Heleneborgsgatan ut på »bystan« (landet, det vill säga Hjorthagen).

1949 fyllde klubben 25 år och 20 juli blev det jubileumsmatch mot AIK (1-1) på Hjorthagens IP. Till vardags spelade Värtan och 20-åriga Jompa i Östsvenskan (motsvarar div 1 i nutida termer). Jompa gjorde intryck och värvades till Djurgården och debuterade 30 juli 1951 i Allsvenskan mot Gais. Knivsta Sandberg

Hjorthagens Medborgarhus 1992. Jompa delar ut sitt vandringspris till årets lirare i äldsta pojk-laget (76-orna), Nicklas Ebersson. I mitten ordf. Mats Rehn. Jompa fick själv bucklan som 15-åring av Hjalte Palton, känd promotor för boxarlegendaren Olle Tandberg. Bucklan skänktes till Ungdomssektionen 1987.

På morgonen 25 mars, när Värta-bladet är på väg till tryck, får jag besked om att »Jompa« gått bort, 91 år gammal. Minnestext i nästa nummer. **Mats Rehn**

FEMTE AVSNITTET ur »Så var mitt 1900-tal« av Lennart Åhlin (1923–2003). Avsnittet handlar om upp-
brottet från Hjorthagen 1932. Vi skiljs därför från boken och tackar för lånet. Texten är förkortad.

Vid ungefär 9 års ålder flyttade vi in till stån, närmare bestämt till Sturegatan 44 B, porten t. h. in på gården, 2 tr. Vid inflyttningen fanns det bara torrass nere på gården, men efter ett tag ägde samma förändring rum där som i lägenheten i

Adjö till Värtan

Värtan. Man installerade WC i en garderob, vars golv asfalterades.

I Hjorthagen hade vi haft en sådan där gammal telefon med skrivpulpet och vev, som man fick dra runt varje gång man skulle påbörja eller avsluta ett samtal. Jag tror den tillhörde »Allmänna Rikstelefonnätet« med telefonnumret »Värtan 157«, och det var telefonister, som manuellt betjänade kunderna vid någon central inne i Stockholm. På Sturegatan fick vi en mer modern apparat installerad, en mindre en, men nu så här långt efteråt kommer jag inte ihåg om den var manuellt eller automatiskt betjänad. Iallafall hörde det nu inte längre till någon trevlig skrivpulpet. ■

Som avslutning pappa Einars dikt »Värtan«, som publicerats i en Göteborgstidning någon gång på 1930-talet. Det märks att poeten studerat »Tomten« av Viktor Rydberg.

VÄRTAN

Kol.

Stenkol, antracit och kross,
en ångare med fasta tross.
En kran som gnisslar fullt och gällt,
en järnvägsvagn med kol, som vält,
svart regn som droppar från taken,
klockan är midnatt,
men Värtahamnen är vaken.

Kol.

Svarta kol och svart natt.
En stjärna, fjärran, lyser matt,
månen dyster och stolt – allen,
en lastkran skälver på sina ben.
Det är Värtan i midnattstimma –
tungas timmars gång,
för böjda ryggar, i dimma.

E. Å.

VÄRTANS HERR- & DAMSKRÄDDERI
Einar Ahlin
Artemisgatan 15
Tel. Värtan 157

REKOMMENDERAS

Beställningar utföras omsorgsfullt och modernt
till humana priser.

Stor sortering av moderna tygprover, såväl svenska som
utländska finnas ständigt i lager.

Reparationer och pressningar emottagas.

Gynna fackmannen.

Annons för Åhlins skrädderi, som drevs av Lennarts pappa. Annonsen var införd i Värtans Idrottsklubbs Medlemsblad 1928, som kostade 25 öre och såldes i Seth Petterssons cigarraffär.

Hjorthagen och Värtans IK i Värtabladet 1980

Kvarteret Skytten är tomt och under ombyggnad

- Stockholms stad har ett fältkontor i Ungdomsgården, med syftet att förtäta och modernisera Hjorthagen
- Hjorthagsborna representeras av kontaktkommittéer
- Det pågår en intensiv debatt om ett kommande koleldat värmeverk
- Kulturkommittén arrangerar program i Medborgarhuset
- Idrottsplatsen återinvigs i augusti med två naturgräsplaner, men inga ytor för friidrott
- Fotbollen har tre elvamannalag + juniorlag, men få pojklag
- Bandylaget har hemmaplan på Spångas konstis
- Bowlingen har tre åttamannalag med hemmaplan i Lidingöhallen
- Klubben säljer julgranar vid tennisbanorna
- Värtastödet gav 5 170 kr.

FOTO: KRISTER HOLMGREN

Tack för Värtastödet , som gav 18 500 kr

Värtans IK tackar alla er som bidragit med ett frivilligt stöd till klubben. Ni räknas upp i den ordning som inbetalningarna skett. Bidrag som inkommit efter 29 februari avtackas i julnumret.

Gun Däcker	Bengt Sparrelid	Inger Nilsson	Curt Kjellgren	Rolf Rudin
Liisa Jousisto	Eddie Wibergh	Inger Larsson	Toivanen o Magnusson	Robert Johansson
familjen Dahlqvist/ Jousisto-Hanson	Leif Hultqvist	Sonja Lind	Roger Mellin	Frank G Wählstrand
Sören Åman	Barbro Eriksson	Bo Berglund	Marianne Nyberg	Jan Johansson
Agneta Berglund	Lennarth Bjarnestad	Per Sundqvist	Mats Rehn	Olle Jonsson
Peter Lindén	Kerstin Lagercrantz	Hans Strand	Said Ekman	Lars Lundh
Kent Åman	Lillemor Ahlstedt Leion	Lars Carnerud	Kurre Werner	Birgit Åslund
Thomas A. Sipos	Lena Petersson	Per Wikström	Ellen och Isabelle Teiwik	Karl G Hedberg
Nicolas Sawalha	Anders Rexhammar	Gustaf Håkansson	Marianne Andersson	Siv Norlander
Kerstin Lundberg Kronqvist	Frank Aglén	Anders Hoff	Kjell Keisu	Hans-Erik Holmström
Mats Rexhammar	Lisbeth Andersson Lindqvist	Miroljub Zivic	Anneli och Thomas Nilsson	Thage Nylander
Håkan Kjellin	Hans Asplund	Hans Lindgren	Sonja Bergström	Agneta Müller
	Eric Nylander	Berndt Karlsson		Kerstin Markselius

Bli guld- eller silversupporter

Trots att Värtan spelar i div 3 är det fri entré på hemmamatcherna. Du som vill betala en frivillig entré eller bara stötta Värtans fotboll kan betala 1 000 kr (guld) eller 500 kr (silver) till Värtans IK,

plusgiro 25 93 93 – 7 eller swish 123 602 35 84. Märk betalningen med »guld« eller »silver«. Du får ett tack i julnumret. Guldsupportrarna bjuds på fika i »Jompas hörna« i samband med Värtans hemmamatcher.

Måltian 2020

Du binder dig att betala 10 kr per mål som A-laget gör i serien i år och tackas i Julnumret. **Anmäl dig** genom att skicka ett mail till Mats Rehn, mats.erik.rehn@gmail.com

En personlig och lokal bank

Välkommen till din lokala bank på Gärdet.

Du träffar oss på Värtavägen 69 och på Storängsgatan 15.

handelsbanken.se/gardet
handelsbanken.se/norra_djurgardsstaden

Handelsbanken

 [tandea.sverige](https://www.instagram.com/tandea.sverige)
 [Tandea](https://www.facebook.com/Tandea)

 tandea
Personligt | Prisvärt | Professionellt

Vårkampanj!
Undersökning
300kr*
(ord. pris 800 kr)
10%
på alla behandlingar*
*Gäller t.o.m. 31/07 2019

Klinik-
tandblekning
1 500kr*

En tandläkarmottagning för hela familjen!

Artemisgatan 10

Boka tid redan idag: Tel 08-506 621 03 www.tandea.se/hjorthagen

Välkommen till en av Stockholms mest prisvärda tandläkare!

Snart start för parklek och Hjortgläntan

Ingen som har promenerat längs Böcklingbacken mellan Porjusvägen och Norra Djurgårdsstaden har kunnat missa att det här händer stora saker. Porjusvägen mellan Untravägen och Motalavägen är bortschaktad och det ska bli möjligt att enkelt röra sig mellan Motalaparken med dess plaskdamm och den nya parkleken och den öppna förskolan som ska heta Hjortgläntan. Parkleken kommer att ha inomhusverksamhet, ett enklare café och en hiss upp till Porjusvägen. Öppna förskolan är avsedd för barn i åldern 0-5 år som inte är inskrivna i förskolan. Planen är att portarna ska slås upp i april

FÄRGFOTO: MATS REHN

Hjortgläntan med klätteranordningar.

Plaskdammen i Motalaparken knyts ihop med parkleken och Hjortgläntan.

FOTO: LEIF NORRMAN

Full fart vid plaskdammen på 1970-talet.

Hisstornet sticker upp. I bakgrunden byggprojektet Bergsvåg.

Parklekens lekanordningar.

Innebandy & Fredrik Perlskog

Taktiksnack i paus vid innebandymatch i den nya Hjorthags-hallen. Lagkaptenen och sektionens drivande kraft Fredrik Perlskog peppar laget.

Övriga på bilden: nr 18 Theodor Brissman, målvakten David Edlund och nr 23 Max Örtendal. Målsättningen är att hänga kvar i div 4 och det kan gå. Serien är ännu ej färdigspelad.

Fredrik Perlskog igen. A-laget i fotboll tackar publiken för stödet i sista matchen 2011, då seriesegern i div 5 norra bärgades i segermatchen mot FK Bromma. Fredrik gjorde 8 mål den här säsongen. För övrigt sista matchen som spelades på naturgräs på Hjorthagens IP.

Allmänna flytt och express

Flyttar ni - då flyttar vi

PACKNING

FLYTT

STÄDNING

MAGASINERING

08-664 28 09

Vi erbjuder ett stort antal tjänster inom flytt, allt från packningen till den slutgiltiga städningen!

Allmänna Flytt & Express AB | Artemisgatan 47 | 115 42 Stockholm | Telefon 08-664 28 09 | E-post info@allmannaflytt.se

Frukost, lunch, middag..

På Tempo Hjorthagen står maten i centrum. Hos oss hittar du det mesta till dagens alla mål och alla ingivelser där emellan.

Hjärtligt välkomna till en ovanligt
välsorterad närbutik!

Följ oss gärna på Facebook, för att få koll på våra
senaste kampanjer och andra upptåg i butiken.

Du kan även gå in på Tempo.se och ange din e-postadress,
så får du veckans erbjudanden digitalt.

Hos oss hittar du även boken Hjorthagen och runtomkring,
som vi säljer till förmån för Värtans IK. Boken är ett måste för
alla oss som är intresserade av bygdens framväxt och historia.

Hjorthagen

Artemisgatan 17

Öppettider
Vardagar 7-21
Lör-sön 8-21

FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER

Restaurang Hjorten (Bambina)

Artemisgatan 18 ☎ 664 55 07

ÄT HOS OSS – ELLER TA MED

Pizzor • Husmanskost • Sallader
Dagens tips • À la Carte

»Dagens« serveras 10.30–14

Mån–fre 10.30–21.30 ♦ Lör 11–21.30 ♦ Sön 11–21

Klubben genom hela livet

Kamratföreningen Vårtans Veteraner, KfV, samlade för årsmöte i klubblokalen 25 januari 2020. Nästa år firar föreningen sitt 30-årsjubileum. Några har varit värtamedlemmar sedan slutet på 1950-talet.

Bakre från vänster: Lars Lundh, Thomas Nilsson, Jan Olson, Lennart Lindholm, Olle

Palmén, Lars G. Johansson, Leif Norrman, Agne Bergström, Jan-Eric Carlsson.

Främre från vänster: Anders Jansson, Bengt Sparrelid, Bo Sundholm, Tord Hettman, Bengt Sundholm, Leif »Fiffi« Andersson, Jan Johansson.

Frånvarande medlemmar den här dagen: Bengt Berg, Inge Lindström och Peter Arghe.

Sex killar och fotografen finns med på båda bilderna trots att det skiljer 48 år mellan dem. Lagbilden syns även till vänster om tv-n på den övre bilden.

A-laget i fotboll 1972

Bakre från vänster: Bo Jakobsson (lagl), Lars G Johansson, Tord Hettman, Göran Monthan, Leif Jonsson, Lennart Björkander, Bo Sundholm, Olle "Lill-Lappen" Hellström (tränare; två SM-guld för Djurgården, sex landskamper), Lennart Cronquist (biträdande lagledare; fotbollskassör).
Främre från vänster: Rolf Rudin, Peter Lindén, Agne Bergström, Bengt Sundholm, Leif "Fiffi" Andersson, Gösta Lindén.

FOTO: LEIF NORRMAN

Bowling

Värtans bowlingsektion grundades redan 1941. Sedan hösten 2017 är hemma-hall Kungsholmshallen på S:t Göransgatan 64. Ligaspelet är höst/vår och stämmer därför inte så bra med Värta-bladets utgivning. Värtan har två åttamannalag, ett A-lag i div 1 Östra Svealand och ett B-lag i Stockholmsligan klass 3.

15 mars fattade Bowlingförbundet det unika beslutet att avsluta seriespelet p.g.a. Coronan. Ingen upp- eller nedflyttning.

6612 poäng är Högsta ligaslagningen under spelåret.

Ligareultat över 900 poäng: ANDREAS KASPERSSON 934, 916 · MIKAEL OLSSON 919, 916 · JESPER BERGWALL 914 · KENT AXELSSON 909.

Klubben har 30 aktiva medlemmar med licens. Träning i Kungsholmshallen, tisdagar 20–22. Kontakt: Mats Rehn (mats.erik.rehn@gmail.com)

Värtans bowlare på utflykt till Örebro för att spela den första halvan i klubbmästerskapet 14 december 2019.

BAKRE FRÅN VÄNSTER: Patrik Goldberg, Mats Rehn, Mikael Wendell, Eirik Gamborg Nielsen, Johan Näslund, Mikael Olsson, Ola Näslund, Kjell Scherman, Caroline Källman, Dan Toropu, Patrick Hammarstedt, Kent Axelsson, Eva Müllner.

FRÄMRE FRÅN VÄNSTER: Stefan Tingvall, Emil Brynolfsson, Jesper Bergwall, Leif "Fiffi" Andersson, Adrian Nykvist, Andreas Kaspersson, Dennis Hammarstedt.

CAFE & DELIKATESSER

Selma Deli

NORRA
DJURGÅRDSSTADEN

— FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER —

Jaktgatan 4, Norra Djurgårdsstaden | Tel: 08-546 144 54
Info@selmadelise | selmadelise

----- Med passion för det goda. -----

Var med och må bra

Vi på **ICA Kvantum Värtan** vill vara med och göra skillnad och vara en god kraft i samhället. Därför stödjer vi:

Värtans IK

En riktig mataffär

Öppet alla dagar 8-22

ica.se/kvantumvartan

ICA

KVANTUM

Värtan

Värtan - 30 lag i S:t Erikscupen

Värtans IK ungdomssektionen har fotbollsverksamhet för 5-19-åringar.

För mer info, mejla: vartan.ungdom@gmail.com. Sektionen på nätet: laget.se/Vartans_IK

Gilla oss på Facebook: Värtans IK Ungdomssektion

Knattefotbollsskolan för barn födda 2014 startar 23 april.

Anmäl via länk på laget.se/Vartans_IK. Ett fåtal platser kvar!

Fotbollslekis för barn födda 2015 drar igång 22 april, men är redan fullbokad.

Sommarfotbollsskola på Hjorthagens IP vecka 24/25, 26 och 33.

Mer information och anmälningslänk på laget.se/Vartans_IK

Årets upplevelse i Linköping

I augusti spelade Värtans Fo9 i *Winning Ground Festival i Linköping*. Tänk att få spela på allsvenska Linköping Arena och få träffa stjärnorna Stina Blackstenius (på bilden) och Lina Hurtig.

P03, tack för elva roliga år!

Laget började träna som 5-åringar 2008. Tyvärr läggs laget nu ner på grund av spelarbrist, men några av spelarna kommer att övergå till Värtans B-lag.

På Abbisplan 2010 (hemmaplan under tre säsonger).
Tränare Louise Svenningson.

Efter sista matchen mot Årsta 2019, seger med 3-0.

FOTO: JOHANNA ANKARCRONA

P10 spelade i Täbyblixten

Den nya Värtatatueringen.

Flickor födda 2012! - Se hit!

Vårt F12-lag söker fler spelare. Vi tränar en gång i veckan och kommer att spela matcher i S:t Erikscupen. Är du intresserad?
Mejla vartan.ungdom@gmail.com.

FOTO: ANNA ABRAHAMSON HÄGG.

F10 på Hjorthagens IP i början av februari

P05 efter träningsmatch på Stadshagen.

P05 växer och laddar med egen fystränare

Värtans U15-lag har numera en egen fys-tränare, Daniel Goitom från Hammarby Friidrott. Gruppen har vuxit till nästan 30 spelare och det blir därför spel i två serier. Tränaren Juan Martinez berättar även att några av spelarna ska få chansen att emellanåt träna med B-laget. Detta ingår i klubbens rotationsträning, där spelare ska få prova att testa sina förmågor över åldersgränserna.

i januari

Kolla på laget.se/VIK_A om programmet fortfarande är aktuellt.

A-lagets matcher i div 3 Södra Svealand				VÅREN 2020
Tors	9/4	20.00	Rågsveds IF-VIK	Hagsåtra
Lör	18/4	14.00	VIK-Segeltorps IF	Hjorthagen
Lör	25/4	14.00	Västerhaninge IF-VIK	Hanveden
Fre	1/5	14.00	VIK-Hanvikens SK	Hjorthagen
Lör	9/5	15.00	Syrianska Eskilstuna IF-VIK	Fröslunda
Fre	15/5	19.45	VIK-IK Viljan Strängnäs	Hjorthagen
Fre	22/5	20.00	VIK-Assyriska United IK	Hjorthagen
Fre	29/5	20.00	FOC Farsta FF-VIK	Farsta
Fre	5/6	19.30	VIK-Ångby IF	Hjorthagen
Sön	14/6	15.00	Södertälje FK-VIK	Östertälje
Ons	17/6	19.30	VIK-IFK Aspudden Tellus	Hjorthagen
Ons	24/6	20.00	Segeltorps IF-VIK	Segeltorp

Värtans sportchef

Magnus Bäckström

Redan 2016 försökte fotbollsordföranden Roger Mellin och A-lagstränaren Hugo Berggren locka över Magnus Bäckström till Värtan. Det lyckades inför säsongen 2017 och Magnus beskriver det som »ett av mitt livs bästa beslut så långt«. Mange gick in som scoutingansvarig och biträdande tränare och blev 2019 Värtans sportchef.

Mange är född 1985 och växte upp i Johaneshov och spelade fotboll i Enskede IK tills en skada satte stopp. Idrottsintresset ledde till tre års studier på Bosöns Idrottsfolkshögskola. Numera arbetar Mange som elevassistent på Kunskapsskolan. Som idrottsledare kan han beskrivas som kraftfull och välorganiserad. Det är ordning och reda kring A-laget i fotboll.

Sportsligt har det också gått mycket bra: serievinst i div 4 2018, stabil säsong i div 3 2019, semifinal i Stockholm Cup 2018 och finalseger 2019. Mange ser med tillförsikt fram mot 2020 och tror att laget ska bli ännu vassare än under fjolåret. Målen är högt ställda: att bli topplag i div 3 och att överleva första omgången i Svenska Cupen. Förra året blev det uddamålsförlust mot Enskede, som därmed fick möta AIK på Friends Arena.

Div 3 Södra Svealand ser dock tuff ut och lag som Aspudden/Tellus, Rågsved och Segeltorp blir hårda konkurrenter.

Liksom A-lagets huvudtränare Hugo Berggren är Mange djurgårdare och ska något utländskt lag nämnas får det bli Liverpool.

Manges uppmaning till alla med Värtahjärta:

I Värtans omklädningsrum i början av mars: Charles Simba, Linus Hallström, Magnus Bäckström, Christoffer Hansebjer.

kom och heja på oss, vi har ett mycket sevärt lag. En match som inte får missas är seriematchen mot FOC Farsta på Stadion fredag 11 september.

Till sist nämner Mange några nyförvärv: Christoffer Hansebjer, anfallare från Stjärnhovs IK, Mattias Ingvarsson, back från Enskede IK, Charles Simba, anfallare från Västerhaninge IF, Linus Hallström, back/mittfältare från FC Stockholm, Mirza Basic anfallare, klubblös, Gustaf Lindberg från Värmdö IF.

MATS REHN

welsit

DIN LOKALA DATORFIXARE!

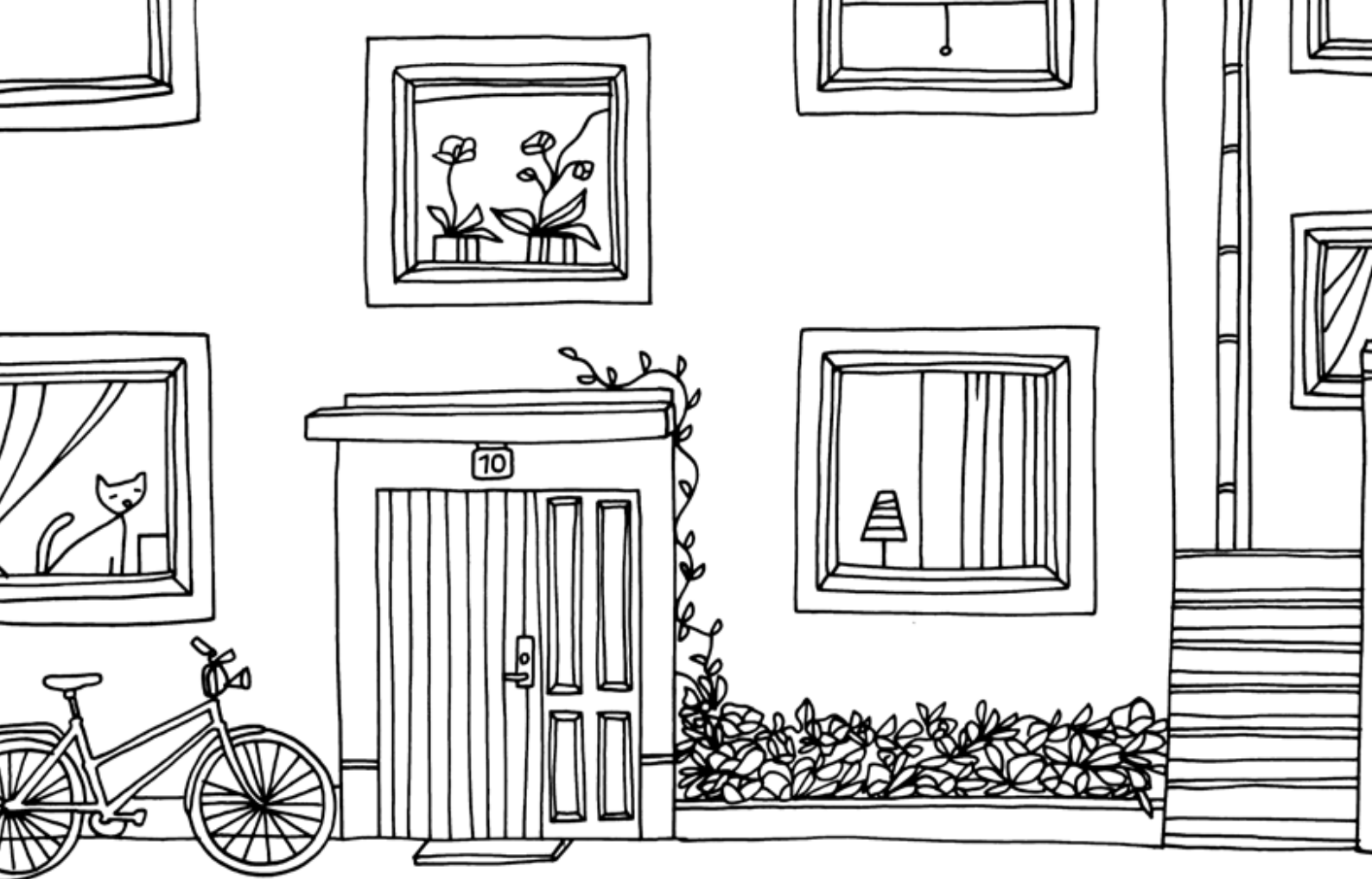
- Lagar din dator. Bärbar eller stationär, fixar skrivaren m.m.
- Löser problem med virus, rensar och ominstallerar
- Installerar Wi-Fi, skrivare, Chromecast
- Lär dig hur du använder din dator. Internet, e-post och andra program som bl.a. Facebook, Skype m.m.

VÄLKOMMEN! M.v.h. Stephen

Butik: Artemisgatan 47a, Hjorthagen | Tel: 073-965 60 01
E-post: welsit.se@gmail.com | Hemsida: www.welsit.se

Kolla på laget.se/VIK_A om programmet fortfarande är aktuellt.

A-lagets matcher i div 3 Södra Svealand				HÖSTEN 2020
Tors	6/8	19.45	VIK-Rågsveds IF	Hjorthagen
Sön	9/8	14.00	VIK-Västerhaninge IF	Hjorthagen
Lör	15/8	14.00	Hanvikens SK-VIK	Trollbäcken
Lör	22/8	14.00	VIK-Syrianska Eskilstuna IF	Hjorthagen
Lör	29/8	14.00	IK Viljan Strängnäs-VIK	Vasavallen
Fre	4/9	20.00	Assyriska United IK-VIK	Södertälje Arena
Fre	11/9	19.30	VIK-FOC Farsta FF	Stockholms Stadion
Lör	19/9	14.00	Ängby IF-VIK	Ängby
Fre	25/9	19.45	VIK-Södertälje FK	Hjorthagen
Sön	4/10	14.00	IFK Aspudden Tellus-VIK	Aspudden

Alla bostadsaffärer är lokala. Vi också.

VÄLKOMMEN TILL OSS I NORRA DJURGÅRDSSTADEN vi sitter i lokalerna bredvid varandra. Kom förbi på en kopp kaffe och prata bostad, boka en kostadsfri värdering eller prata bolån med Swedbank.

Välkomna in!

FASTIGHETSBYRÅN NORRA DJURGÅRDSSTADEN / 08-409 337 50
SWEDBANK / 08-585 942 49
BOBERGSGATAN 55-57

Swedbank

Fastighetsbyrå

Hjørtshagen 1912

Bilden är tagen från en skorsten på Värtaverket. Foton från två glasplåtar, med fantastisk detalj-skärpna, har satts ihop. Vi kan se promenerande personer på gatorna och tvätt som hänger på tork. I mitten av bilden ser vi Hjørtshagens huvudgata Andra gatan, senare Artemisgatan. I förgrunden till vänster ligger Hjørtshagens folkskola, invigd 1902. Till vänster om skolan den skogklädda Lilla Jägarbacken, där senare stenskolan och stadsdelen Abessinien kommer att byggas. Bakom skolan ligger kvarteret Skytten, inflyttningsklart 1910. På kvarterets innergård och på Lilla Jägarbacken växer främst barträd, vilka dock i läng-

den inte klarade av föreningarna från gasverket och elektricitetsverket. I bakgrunden till vänster Gasklocka 3, just klar, och de två tegelklockorna, den lägre från 1893 och den högre från 1900. Alla tre finns fortfarande kvar. Till vänster bortom tegelklockorna skymtar Laduviken.

Från 1898 uppfördes bostadshus i Hjørtshagen. Man började närmast fotografen och vidare bort mot gasverket.

Bakom skolan och bort mot kyrkan kan vi följa Tredje gatan, senare Skogvaktargatan. Till vänster om kyrkan syns bibliotekshuset (1906) med staket, grusad gård och en flaggstång. Ett viktigt hus, som även inrymde Kindergarten och arbetsstuga. Kyrkan invigdes 1909 och man kan se att om-

rådet runt kyrkan, så här tre år senare, inte är iordningställt. Prästbostaden med kyrksalen (1904) ligger utanför bilden till höger. Bortom kyrkan skymtar en del av gasverkets byggnader och gasverketshamnen och bortom den Husarvikens yttre del.

I boken »Hjørtshagen och runtomkring« kan du följa Hjørtshagen från begynnelsen i slutet av 1800-talet till dagens Norra Djurgårdsstad. Boken finns att köpa på Tempo, Aminas tobak och COOP i Norra Djurgårdsstaden.

